

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L2@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning SOU 2023:38

Er ref: Ju2023/01643

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 250 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel uppskattar möjligheten att inkomma med kommentarer på Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (SOU 2023:38).

Svensk Handel är positiva till att konsumentskyddet förstärkts mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning. Detta genom att måttfullhetskravet i konsumentkreditlagen förtydligas vid marknadsföring och försäljning av krediter, så tidigt som möjligt i beslutsprocessen, vilket kommer att tydliggöra vad som gäller även för företag. Det kommer att innebära att en särskild upplysning ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal som bland annat ska innehålla information om att det medför kostnader att teckna en kredit och vilka risker det finns med skuldsättning. Utöver detta ska upplysningen göra konsumenten uppmärksam på var denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

För en långsiktig och välmående handel måste utgångspunkten vara en sund konsumtion och en kontrollerad användning av krediter. Det gynnar både handeln och den enskilde konsumenten samt skapar ömsesidigt förtroende för bägge parter över tid. Svensk Handel menar att det måste vara konsumenten som väljer betalsett och därmed också gör ett aktivt val att ta en viss kredit. Krediter är bra för att de möjliggör för konsumenter att jämna ut sin konsumtion över tid och för många kan en kredit vara det enda sättet att möjliggöra köp av en bostad eller en bil. Men den som lånar pengar eller handlar på kredit ska självklart betala tillbaka lånet eller annars fullgöra kreditavtalet.

Svensk Handel anser att de långtgående skyldigheterna enligt lag att lämna information om villkoren för de krediter som erbjuds, omsorgsplikten samt förklaringskyldigheten ger konsumenten goda förutsättningar att själv avgöra om en viss kredit passar konsumentens behov. Men även om förutsättningarna är goda, så behöver konsumenterna förstå denna information, vilket inte är fallet i många situationer. Detta framgår av en nyligen gjord undersökning från Konsumentverket¹ som visar att många inte förstår att det är lånade pengar man handlar för när man köper varor på delbetalning. Undersökningen pekar på allvarliga kunskapsluckor i grundläggande privatekonomiska frågor. Detta visar på att det behövs mer privatekonomisk utbildning i skolundervisningen och andra informationskampanjer som hjälper konsumenterna att ta till sig av den information som ges.

Svensk Handel är positiva till att ett Skri-register upprättas som kan förbättra kreditgivarnas prövning av låntagares ekonomiska situation, vilket kan leda till en högre andel av solida lån och färre inkassoärenden. Vidare är det bra att det med skuld- och kreditinformation även avses betalningsdröjsmål avseende inrapporterad kredit, eller övertrasserande av ett betalkonto, om betalningsdröjsmålet varat i minst 30 dagar från förfallodagen.

Svensk Handel avvisar däremot en lösning där historiken över skulder och krediter raderas så fort skulden är betald. Vi tycker det är beklagligt att förslagsställaren inte nämner något om vilka konsekvenser en brist på historik skulle kunna få för kreditgivarna.

Svensk Handel anser inte att den tidigare möjligheten att på frivillig väg växla information om krediter och kreditmissbruk ska tas bort. Med tanke på att vad som ska rapporteras in till systemet samt vem som har rätt att hämta ut information från systemet föreslås vara strikt begränsat, så är det viktigt att lyfta fram möjligheten att registret i framtiden kan utvidgas. En utvidgning vad avser såväl vad som ska rapporteras in till registret, som vilka instanser som har rätt att begära ut data från registret behöver föregås av en nödvändig integritetsprövning.

Svensk Handel instämmer med utredningens ställningstagande att nyttjande av sedvanliga betalningsmedel, såsom kreditkort, inte ska träffas av bestämmelsen. Detta då användaren av kreditkort redan har underkastats en kreditprövning.

Synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel anser att det finns ett stort behov av att införa ett Skri-register, då det i nuvarande ordning på kreditupplysningsmarknaden finns ett antal brister. Det saknas både uppgifter om krediter som konsumenter tagit från vissa kreditgivare och väsentliga uppgifter om konsumenters betalningsdröjsmål. Dessutom råder en bristande konkurrens på marknaden då ett tjugotal konsumentkreditinstitut och ett tiotal utländska kreditgivare inte vill dela information om sina kunder till någon annan aktör på konsumentkreditmarknaden. Detta medför att det inte går att kontrollera alla uppgifter som en konsument lämnat om sina skulder för den kreditgivare som efterfrågar uppgifterna.

Avsaknaden av information har störst påverkan på kreditprövningar avseende de konsumenter som har de sämsta ekonomiska förutsättningarna att återbetala sina lån eller i övrigt fullgöra sina kreditåtaganden.

---

¹ Pressmeddelande: 25 oktober 2023, Många handlar för lånade pengar utan att förstå det.

<https://www.konsumentverket.se/aktuellt/nyheter-och-pressmeddelanden/pressmeddelanden/2023/manga-handlar-for-lanade-pengar-utan-att-forsta-det/>

Svensk Handel anser att konsekvensutredningen borde ha haft med ett resonemang kring konsekvenser av att ta bort historiska uppgifter. Detta förslag skulle kunna leda till att det blir svårare för kreditgivare att förutse risker med att lämna krediter eftersom man riskerar att låna ut till personer som inte skulle ha beviljats kredit om kreditgivaren känt till den tidigare skuldproblematiken. Det skulle i längden kunna innebära förluster för kreditgivarna då en brist på historik får konsekvenser för företag.

Slutligen är det viktigt att beakta att det kommer att krävas tid för myndigheter och aktörer på kreditupplysningsmarknaden att förbereda sig för den nya ordningen. För de privata aktörerna krävs tid att göra anpassningar av IT-system och vidta nödvändiga organisatoriska och andra förändringar i verksamheten. Svensk Handel saknar information kring ikraftträdande och hur det är tänkt att övergången från nuvarande regler till de föreslagna reglerna ska genomföras. Avsaknaden innebär en osäkerhet för de företag som berörs av förslagen. Konsekvensutredningen saknar även uppgifter om det behövs särskilda informationsinsatser, storleken på de företag som kan komma att beröras av förslaget och om särskilda hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen för Internationella enheten, Martina Elfgren. Föredragande har varit den näringspolitiska experten Jolanda Girzl med stöd av den näringspolitiska experten Bengt Nilervall.

SVENSK HANDEL

Martina Elfgren

Jolanda Girzl